

**PRÁVNICKÁ
FAKULTA**
Masarykova univerzita

Mezinárodní prvek, důsledky

Definujte zápatí - název prezentace / pracoviště

21 Cdo 15/2014

Právní teorie již dříve dovodila, že **kolizní normy nelze aplikovat v případě obcházení zákona, za nějž je v mezinárodním právu soukromém považováno takové jednání, kterým jednající záměrně uměle vytvoří nebo předstírá skutečnost, která má význam pro použití kolizní normy**, aby bylo určeno jiné rozhodné právo než to, kterého by se normálně použilo (v úmyslu vyloučit použití tohoto pro jednajícího nežádoucího práva). Obcházení zákona přitom může spočívat jednak v umělém vytvoření nebo předstírání (simulování) skutečnosti, které se v kolizní normě používá jako hraničního určovatele nebo která povede k zařazení do rozsahu jiné kolizní normy a k vyhnutí se pro jednajícího nepříznivému rozhodnému právu. Jednání, jímž se obchází zákonné ustanovení mezinárodního práva soukromého, je třeba postihnout přiměřeným použitím ustanovení § 39 obč. zák. o důsledcích obcházení zákona. Z přiměřeného použití tohoto ustanovení je nutno dovodit, **že ke skutečnosti záměrně vytvořené nebo simulované se nepřihlédne a postupuje se při určení rozhodného práva tak, jako by neexistovala**.²

21 Cdo 15/2014

Tak tomu bude také v situaci, kdy **zůstavitel v čistě vnitrostátní věci** (bez skutečné vazby na území cizího státu) uvede **nepravdivě jako místo pořízení jiný stát (předstírá, že závět' učinil v jiném státě), nebo do něj skutečně zajede, aby zde závět' pořídil, ale jen proto, aby vytvořil mezinárodní prvek a tím založil působnost zákona č. 97/1963 Sb.** a umožnil aplikaci subsidiární kolizní normy § 18 odst. 2 první věty části za středníkem zák. č. 97/1963 Sb. Při zjišťování existence mezinárodního prvku v určité věci je třeba posoudit, **zda okolnosti konkrétního případu nenasvědčují tomu, že by docházelo k obcházení kogentních ustanovení vnitrostátních zákonů, např. ohledně povinné formy právního úkonu (závěti).** Nelze totiž připustit, aby adresáti právní normy výše popsaným způsobem zneužívali hraničních určovatелů kolizních norem s cílem vyhnout se pro ně nepříznivému rozhodnému právu a tím obcházeli kogentní právní normy státu, jehož jsou **státními příslušníky** (např. ustanovení § 476 obč. zák. o povinné písemné formě závěti).

33 Cdo 2377/2012

Zjistí-li soud přítomnost mezinárodního prvku v řízení, je povinen zabývat se otázkou, podle jakého právního řádu a podle jakých konkrétních norem je třeba právní vztah posoudit. **Kvalifikace vztahu z pohledu mezinárodního práva soukromého (tj. zda jde či nejde o vztah s mezinárodním prvkem) a v kladném případě následná identifikace rozhodného práva, jeho obsahu a způsobu jeho aplikace musí předcházet hodnocení zjištěných skutkových okolností a právnímu posouzení věci.** Skutkové závěry musí nalézt svůj obraz v podobě konkrétních subjektivních práv a povinností normovaných právním předpisem. **Skutkový stav je tedy interpretován prostřednictvím rozhodného práva a výrazem této interpretace je výrok soudního rozhodnutí.** Nedošlo-li k identifikaci vztahu a ke zjištění rozhodného práva a jeho obsahu, neexistuje ani spojnice mezi skutkovým stavem a rozhodnutím, neboť chybí nástroj, prostřednictvím kterého vůbec lze skutková zjištění hodnotit a určit rozsah subjektivních práv a povinností v rámci předmětu sporu.

33 Cdo 2377/2012

Pro určení závazkového smluvního statusu je významné správné provedení kvalifikace konkrétního právního vztahu založeného smlouvou. Předpokládá se identifikace typu smlouvy, ověření, zda jde o smluvní závazkový vztah, určení plnění, které je charakteristické pro danou smlouvu, a prověření intenzity vazby smluvního vztahu na právní řád státu určený podle charakteristického plnění.

Vadné právní posouzení

20 Cdo 758/2007

Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy (práva hmotného i procesního), jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu – sice správně určenou – nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval (z podřazení skutkového stavu hypotéze normy vyvodil nesprávné závěry o právech a povinnostech účastníků).

30 Cdo 4842/2010

Dovolatelem uplatněný dovolací důvod ve smyslu ustanovení § 241a odst. písm. b) o.s.ř. se vztahuje na případy, kdy dovoláním napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Při nesprávném právním posouzení jde o omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav. O ten jde tehdy, pokud soud buď použije jiný právní předpis, než který měl správně použít nebo jestliže sice aplikuje správný právní předpis, ale nesprávně jej vyloží.

Nesprávné právní posouzení věci může být způsobilým dovolacím důvodem jen tehdy, bylo-li rozhodující pro výrok rozhodnutí odvolacího soudu. Jde především o zjištění omylu soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav.

Zjišťování cizího práva

21 Cdo 1012/2013

Předmětem dokazování nemohou být právní předpisy, pro něž platí zásada „*iura novit curia*“. Byť zákon tuto zásadu výslovně uvažuje jen ve vztahu k předpisům, jež jsou uveřejněny nebo oznámeny ve Sbírce zákonů České republiky, lze ji obecně vztáhnout i na předpisy cizozemské, neboť se v důkazním řízení dokazují jen skutečnosti účastníky tvrzené či v řízení jinak vyšlé najevo. Z toho plyne, že soud, který má zásadně zjišťovat obsah cizího práva jakýmkoli dostupným a spolehlivým způsobem, může získat znalost cizího práva vlastním studiem (z pramenů jemu dostupných, jsou-li dostatečně spolehlivé), vyjádřením Ministerstva spravedlnosti (srovnej § 53 zákona č. 97/1963 Sb.), popř. ze znaleckého posudku z oboru právních vztahů k cizině, přičemž v posléze uvedených případech nejde o důkaz listinou ve smyslu § 129 o. s. ř.